

จิตใจละเมิด เบียดบังเงินหลวง ต้องรับผิดชอบเต็มจำนวน

บทนำ

วันนี้ผู้เขียนขอนำเสนอบทความที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการเบิกจ่ายเงินค่าตอบแทน ได้อาศัยโอกาสที่ตนมีหน้าที่ ดำเนินการปลอมแปลงเอกสาร ดำเนินการเพิ่มเติม และลงลายมือชื่อของบุคคลที่ไม่มีอยู่จริง กระทำการทุจริตเบิกจ่ายเงินในส่วนที่เกินมาไปใช้เป็นประโยชน์ส่วนตัว ซึ่งถือเป็นการกระทำโดยอาศัยโอกาสในการปฏิบัติหน้าที่แสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งบทความนี้จะนำเสนอถึงเป็นบทความที่น่าสนใจ สำหรับผู้สนใจสามารถศึกษาได้จากบทความดังที่แนะนำเสนอนี้ จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าบทความนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน ไม่น่าก็น้อย

หลักการและเหตุผล

ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีหน้าที่ต้องยึดถือและปฏิบัติหน้าที่ตามที่ระเบียบ กฎหมาย ได้กำหนดเอาไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการเบิกจ่ายเงินค่าตอบแทน ให้แก่เจ้าหน้าที่ เช่น เงินค่าตอบแทนตำแหน่ง หรือเงินตอบแทนประเภทอื่น ๆ ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความระมัดระวัง รอบคอบ ไม่ประมาท เพราะหากพลาดพลั้งหรือจงใจทำให้ราชการเสียหายแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย อาจต้องรับผิดชอบทางวินัย ทางแพ่ง (ละเมิด) และทางอาญา

วัตถุประสงค์

เพื่อให้บุคลากรในองค์กรใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือบุคคลทั่วไปที่สนใจ เข้ามาศึกษาข้อมูลดังกล่าว

เนื้อเรื่องบทความ

นางไก่อ่ ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ๕ ในฐานะเสมียนตราอำเภอ (ผู้ฟ้องคดี) มีหน้าที่จัดทำและลงลายมือชื่อในเอกสารการเบิกจ่ายเงินค่าตอบแทนตำแหน่ง และเงินอื่น ๆ ให้แก่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน โดยได้กระทำการจัดทำเอกสารเบิกจ่ายเป็นเท็จ มีการเพิ่มเติมและลงลายมือชื่อของบุคคลที่ไม่มีตัวตนอยู่จริงในเอกสารประกอบการเบิกจ่าย เพื่อขอเบิกจ่ายเงินส่วนเกินและนำเงินไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว ซึ่งถือเป็นการกระทำโดยอาศัยโอกาสในการปฏิบัติหน้าที่แสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย เป็นการจงใจกระทำละเมิด อันเป็นเหตุให้กรมการปกครองได้รับความเสียหาย อธิบดีกรมการปกครอง จึงแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดชอบและให้รับผิดชอบขอชดใช้เงินจำนวน ๕๐๐,๐๐๐ บาท

นางไก่อ่ (ผู้ฟ้องคดี) เห็นว่าคำสั่งที่อธิบดีให้รับผิดชอบชดใช้เงิน จำนวน ๕๐๐,๐๐๐ บาท ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดชอบมีพฤติการณ์ไม่เป็นกลาง เข้าข้างผู้กล่าวหา พยานเอกสารไม่ถูกต้องเพราะจัดทำภายหลัง เพราะหากตนได้ร่วมตรวจสอบความเสียหายที่เกิดขึ้นเชื่อว่าไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท บางรายการเป็นการพิมพ์ผิดไม่เกิดความเสียหายแท้จริง บางรายการกำลังดำเนินการเรียกเงินคืน โดยตนถูกกลั่นแกล้งจากผู้บังคับบัญชา ทำให้ต้องรับผิดชอบอย่างไม่เป็นธรรม จึงยื่นฟ้องอธิบดีกรมการปกครอง (ผู้ถูกฟ้องคดี) ต่อศาลปกครอง เพื่อขอให้ศาลพิพากษาเพิกถอนคำสั่งให้ชดใช้เงินดังกล่าว

ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาว่า คณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด ได้ดำเนินการสอบสวนตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ โดยได้สอบสวนผู้ฟ้องคดี และพยานบุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งหมด

/จำนวน...

จำนวนหลายราย และมีการตรวจสอบพยานเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งเมื่อรายงานผลการสอบสวนให้อธิบดีกรมการปกครองทราบ อธิบดีกรมการปกครองได้สั่งการให้สอบสวนเพิ่มเติมอีก ๒ ครั้ง โดยได้มีการสอบสวนพยานเพิ่มเติมอีก อันเป็นการสอบสวนพยานบุคคลครบถ้วนรอบด้านแล้ว ประกอบกับกรณีนี้มีผู้รับผิดชอบจำนวนหลายคน อธิบดีกรมการปกครองได้มีคำสั่งให้นายอำเภอ ปลัดอำเภอ รวมทั้งเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ซึ่งเป็นข้าราชการระดับสูงในฐานะผู้บังคับบัญชาในขณะเกิดเหตุตามข้อพิพาท รับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในกรณีนี้ด้วย และไม่ปรากฏว่าคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง ฯ กระทำการสอบสวนโดยขาดความเป็นกลางแต่อย่างใด จึงเชื่อว่านางไก่อ่ (ผู้ฟ้องคดี) ได้จัดทำเอกสารอันเป็นเท็จ และลงลายมือชื่อปลอมในเอกสารการรับเงิน พฤติการณ์เป็นการกระทำโดยอาศัยโอกาสในการปฏิบัติหน้าที่แสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย จึงถือได้ว่าเป็นการกระทำโดยจงใจก่อให้เกิดความเสียหายแก่กรมการปกครอง อันเป็นการละเมิดต่อกรมการปกครองตามมาตรา ๔๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

กรณีการกำหนดค่าสินไหมทดแทน ต้องคำนึงระดับความร้ายแรงแห่งการกระทำ และความเป็นธรรมในแต่ละกรณีเป็นเกณฑ์ ซึ่งกรณีตามข้อพิพาทนางไก่อ่ (ผู้ฟ้องคดี) ปฏิบัติหน้าที่เสมียนตราอำเภอ มีหน้าที่ในการจัดทำบัญชี ถู้อจ่ายเงินค่าตอบแทนตำแหน่งและเงินอื่น ๆ ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ฯ โดยต้องปฏิบัติให้เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย และด้วยความสุจริต แต่ผู้ฟ้องคดีไม่ได้จัดทำบัญชีถู้อจ่ายการเบิกเงินงบประมาณให้ครบถ้วนตรงตามความเป็นจริงและเป็นปัจจุบัน และทำการปลอมแปลงเอกสาร ปลอมลายมือชื่อผู้เบิกเงิน - รับเงิน และนำเงินที่ได้เกินจำนวนไปใช้จ่ายเพื่อประโยชน์ต่อตนเองหรือผู้อื่น อันเป็นการกระทำทุจริต โดยอาศัยโอกาสในการปฏิบัติหน้าที่แสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งเป็นพฤติการณ์ที่ร้ายแรง ต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเต็มจำนวนตามมาตรา ๙ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ดังนั้นคำสั่งที่อธิบดีกรมการปกครอง ที่เรียกให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้ค่าสินไหมทดแทนจำนวน ๕๐๐,๐๐๐ บาท ชอบด้วยกฎหมายแล้ว ๐๐

สรุป

จากคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ. ๑๒๐๓/๒๕๖๕ ได้วางบรรทัดฐานเอาไว้ เสมียนตราอำเภอ ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการเบิกจ่ายเงินค่าตอบแทนต่าง ๆ และเงินอื่น ๆ ให้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล ฯลฯ ต้องจัดทำบัญชีถู้อจ่ายการเบิกเงินงบประมาณให้ถูกต้องครบถ้วนตามความเป็นจริง และเป็นปัจจุบัน ทั้งต้องปฏิบัติหน้าที่ให้ถูกต้องตามระเบียบกฎหมาย ด้วยความสุจริต หากปฏิบัติหน้าที่โดยมีพฤติการณ์อาศัยโอกาสในการปฏิบัติหน้าที่แสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย อันเป็นการกระทำทุจริตต่อหน้าที่ ซึ่งถือเป็นการกระทำโดยจงใจให้หน่วยงานของรัฐได้รับความเสียหาย หน่วยงานของรัฐย่อมมีอำนาจตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ในการออกคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้กระทำผิดชดใช้ได้เต็มจำนวน

หมายเหตุ อ้างอิงคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๑๒๐๓/๒๕๖๕

จัดทำโดย ฝ่ายวินัยและส่งเสริมคุณธรรม
กองการเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุรินทร์
นายจิรัฐ รอบรัตน์
นิติกรปฏิบัติการ

